

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

AKTUALI PRAKTIKA
CIVILINĖSE BYLOSE

2026 m. liepos–rugpjūčio mėn.

1. CIVILINĖ TEISĖ

Dėl sutuoktinių civilinės atsakomybės bendrumo, kai prievolė atlyginti žalą atsiranda dėl vieno iš sutuoktinių nusikalstamų veiksmų

Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – LAPt) pažymėjo, kad trečiojo asmens prievolė ieškovėms atsirado jam padarius nusikalstamus veiksmus, už kuriuos jis nuteistas baudžiamojoje byloje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.115 straipsnio 1 dalimi, tokia jo prievolė laikoma asmenine, todėl atsakovei solidarioji atsakomybė pagal CK 3 knygoje įtvirtintą šeimos teisinių santykių reglamentavimą nekyla. Taisyklės, kad už nusikalstamais veiksmais padarytą žalą sutuoktinis atsako asmeniškai, išimčių CK 3 knygos normose nenustatyta.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. liepos 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-213-854/2026](#), 38 punktą

Dėl tiesioginių nuostolių dėl infliacijos (ne)galimumo

Aptariamoje byloje ieškovė prašė priteisti tiesioginius nuostolius dėl infliacijos. LAPt pažymėjo, kad verslas yra veikimas rizikos sąlygomis, o infliacija yra vienas iš rizikos veiksnių, kurių šalys niekaip nekontroliuoja. Net jeigu ir būtų konstatuoti atsakovo neteisėti veiksmai, nuostoliai dėl infliacijos su neteisėtais veiksmais būtų susiję netiesiogiai ir

privalėtų būti savarankiškai įrodinėjamos tokių nuostolių atsiradimo civilinės atsakomybės sąlygos. Šiuo konkrečiu atveju priežastinis ryšys tarp bendrovės vadovo veiksmų ir nuostolių, patirtų dėl infliacijos, yra pernelyg nutolęs (infliacija yra iš esmės neišvengiamas reiškinys, kuris gali ne tik sukelti nuostolius, bet ir skatinti ekonomiką, o ieškovė neįrodė ir neįrodinėjo civilinės atsakomybės sąlygų nuostoliams dėl infliacijos priteisti).

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. liepos 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-220-407/2026](#), 33, 34 punktai

Dėl juridinio asmens veiklos tyrimo

Aptariamoje byloje LApT padarė išvadą, kad juridinio asmens veiklos tyrimas pradėtas pagrįstai.

Šioje byloje spręstas klausimas dėl juridinio asmens veiklos tyrimo, vadovui pažeidus fiduciarines pareigas, įtvirtintas CK 2.87 straipsnyje.

LApT nurodė, kad juridinio asmens vadovo veiksmai juridinio asmens vardu ir jam atstovaujant, kai sudaromi sandoriai su pačiu savimi ir (ar) kitu juridiniu asmeniu, su kuriuo jis yra susijęs ar, be kita ko, kurio vadovas jis yra, paprastai lemia interesų konfliktą, kurį tokiu atveju juridinio asmens vadovas turi atskleisti kitiems juridinio asmens valdymo organams ar dalyviams, o šiam to nepadarius, yra pagrįstas pagrindas daryti prielaidą, jog tokio sandorio sudarymu juridinio asmens vadovas pažeidė savo

fiduciarines pareigas juridiniam asmeniui, įtvirtintas CK 2.87 straipsnyje.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. rugpjūčio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-591-881/2026](#), 52, 57 punktai

2. CIVILINIO PROCESO TEISĖ

Dėl asociacijos teisės atstovauti savo nariams teismuose

Viešieji juridiniai asmenys (asociacijos, nevyriausybinės organizacijos) turi teisę atstovauti savo nariams teismuose, kai atstovavimas siejamas su asociacijos ar kito viešojo juridinio asmens pagrindiniais tikslais, ir tiek, kiek tai susiję su šių pagrindinių tikslų įgyvendinimu.

Aptariamoje civilinėje byloje dviejų privačių asmenų ginčas kilo iš privačių teisinių santykių; atsakovas atskirajame skunde nepagrindė ir nenurodė, kokių viešųjų tikslų siekiama nagrinėjamoje civilinėje byloje, apeliacinės instancijos teismas taip pat tokių aplinkybių nenustatė. Pirmosios instancijos teismas teisingai pažymėjo, kad nagrinėjamu atveju atstovavimas nekyla iš asociacijos ar jos narių veiklos ir su šia veikla susijusių pagrindinių tikslų.

Atstovavimas savo nariams turi būti tik pagalbinis tikslas siekiant pagrindinių asociacijos ar viešojo juridinio asmens veiklos tikslų. Aptariamu atveju nustatyta priešingai, kad vienas iš pagrindinių

asociacijos tikslų yra asmenų atstovavimas teisme, ir nėra nustatyta, kokio pagrindinio viešojo tikslo šioje asociacijos veikloje siekiama. Atsakovo narystė šioje asociacijoje buvo susijusi su šios konkrečios civilinės bylos vedimu ir nėra susijusi su kokių nors viešųjų tikslų siekimu ar įgyvendinimu.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. liepos 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-541-407/2026](#), 17, 18 punktai

Dėl laikinųjų apsaugos priemonių klausimo nagrinėjimo, kai byla, kurioje priimtas sprendimas, dar nėra išsiųsta į apeliacinės instancijos teismą

LApT atkreipė dėmesį, kad išnagrinėta byla iki jos išsiuntimo apeliacinės instancijos teismui yra pirmosios instancijos teismo žinioje. Kol byla civilinio proceso teisės normų nustatyta tvarka neišsiųsta apeliacinės instancijos teismui, procesinį prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones turi teisę išspręsti pirmosios instancijos teismas. Taigi, argumentai, kad po pirmosios instancijos teismo sprendimo dėl ginčo esmės gautą prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones gali nagrinėti tik apeliacinės instancijos teismas, yra nepagrįsti. Priešingas aiškinimas nesuderinamas su apeliacinio proceso inicijavimo reglamentavimu ir laikinųjų apsaugos priemonių instituto paskirtimi bei tikslais.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. liepos 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-544-910/2026, 10 punktas

Dėl bylos nagrinėjimo nepertraukiamumo ir teisėjų sudėties nekintamumo

Dėl Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 16 straipsnio 2 dalies nuostatų LAPT pažymėjo, kad tokios nuostatos nereikalauja, jog, pasikeitus teismo sudėčiai, teisėjas iš naujo spręstų visus procesinius prašymus, kurie buvo pareikšti ir išspręsti iki teismo sudėties pasikeitimo. Pasikeitus teismo sudėčiai, gali būti iš naujo teikiami prašymai dėl ankstesnės sudėties teismo išspręstų proceso klausimų, jeigu pasikeitė tam tikros aplinkybės ar atsirado naujų aplinkybių, kurios sprendžiant ankstesnius prašymus nebuvo įvertintos.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. liepos 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-244-910/2026](#), 89 punktas

3. VIEŠIEJI PIRKIMAI

Dėl neteisėtai sudaryto sandorio išsaugojimo

Aptariamoje byloje susiklostė situacija, kai perkančioji organizacija, net ir gavusi banko patvirtinimą apie garantijos suklastojimą, vis tiek pasirašė viešojo pirkimo sutartį su melagingą informaciją apie banko suteiktą garantiją pateikusia įmone, kurią buvo pripažinusi konkurso laimėtoja.

LApT vertinimu, aptariamoje byloje pirkimo sutarties pripažinimas negaliojančia, atsižvelgiant į pirkimo tikslą ir pirkimo objektą, t. y. į tai, kad pirkimu siekiami įsigyti pastatų, reikalingų numatytiems dislokuoti sąjungininkų kariams priimti ir apgyvendinti, statybos rangos darbai, taip pat į tai, kad sudėtinga Lietuvos geopolitinė padėtis ir blogėjanti saugumo situacija regione lemia poreikį imtis neatidėliotinių ir skubių veiksmų užtikrinant gynybos ir karinio buvimo didinimą šalyje, vystant karinę infrastruktūrą, reikalingą sąjungininkams priimti pagal įsipareigojimus, iš esmės gali sukelti neigiamų padarinių, t. y. gali kilti reali grėsmė laiku neužtikrinti tinkamų sąlygų sąjungininkams priimti ir jų veiklai, o tai gali pažeisti tarptautinius įsipareigojimus ir nacionalinio saugumo interesus, taip pat lemti neproporcingus neigiamus padarinius valstybės gynybai. Įvertinęs tokias aplinkybes, LApT padarė išvadą, kad nagrinėjamoje byloje kilo poreikis taikyti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 106 straipsnio 2 dalies nuostatas – išsaugoti neteisėtai sudarytą sandorį ir perkančiajai organizacijai skirti vieną iš galimų alternatyviųjų sankcijų – baudą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. rugpjūčio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-677-407/2026, 56, 57, 62 punktai

4. NEMOKUMO TEISĖ

Dėl restruktūrizavimo plano turiniui keliamų reikalavimų nesilaikymo reikšmės (JANĮ 104 straipsnio 2 dalies 1, 5, 6 punktų pažeidimo vertinimo)

Aptariamoje byloje prašomame patvirtinti bendrovės restruktūrizavimo plane nebuvo laikomasi JANĮ 104 straipsnio 2 dalies 1, 5, 6 punktuose nurodytų reikalavimų, t. y. nebuvo pateikta duomenų apie einamuosius mokėjimus, nenurodytas kreditorių finansinių reikalavimų tenkinimo eiliškumas, taip pat nepateiktas kreditorių finansinių reikalavimų tenkinimo grafikas, iš kurio būtų galima spręsti apie konkrečias kreditorių finansinių reikalavimų dengiamas sumas, terminus ir pan.

LApT pažymėjo, kad apelianto pozicija, jog aptariamų duomenų nebuvimas restruktūrizavimo plano projekte laikytinas neesminiu ir formaliu plano trūkumu, yra nepagrįsta. JANĮ 104 straipsnio 2 dalies 1, 5, 6 punktuose įtvirtintas reglamentavimas nėra savitikslis ir formalus, jis nulemtas siekio efektyviai apsaugoti restruktūrizavimo proceso siekiančio juridinio asmens kreditorių civilines teises ir pareigas, kurias, be kita ko, tiesiogiai sukuria, pakeičia ar panaikina juridinio asmens restruktūrizavimo planas.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. liepos 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-560-450/2026](#), 39 punktas

Dėl teismo teisės įsiterpti į kreditorių susirinkimo kompetencijai priskirtų klausimų sprendimą

LApT nurodė, kad netinkamas kreditorių kolektyvinių teisių įgyvendinimas gali būti siejamas ne tik su tais atvejais, kai kreditoriai veikia aktyviai, kreditorių susirinkimuose priimdami tam tikrus sprendimus, bet ir kai kreditoriai nesugeba laiku, operatyviai įgyvendinti jiems priskirtų teisių ir toks teisei priešingas neveikimas vilkina bankroto proceso eigą, pvz., kai dėl vieno kreditoriaus dominavimo, kelių kreditorių nesąžiningų susitarimų ir pan. kreditorių susirinkimuose nėra priimami nemokumo procesui vykti būtini sprendimai. Tiek vienu, tiek ir kitu atveju, įvertinus konkrečias faktines aplinkybes, yra pripažįstama teismo teisė įsiterpti į kreditorių susirinkimo kompetenciją, taip užtikrinant nemokumo proceso teisėtumo kontrolę ir veiksmingumą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. liepos 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-628-407/2026](#), 37 punktas

Dėl kreditorių teisės gauti informaciją, kurios pateikti nenumatyta kreditorių susirinkimo patvirtintoje tvarkoje

LApT išaiškino, kad pagal JANĮ 43 straipsnio 4 punktą, 66 straipsnio 1 dalies 20 punktą kreditoriai turi teisę gauti ir kitokią jų interesams bankroto proceso metu teisiškai reikšmingą informaciją, kurios gavimo poreikį jie pagrindžia, nors informacijos apie bendrovės bankroto procedūros eigą teikimo tvarkoje nėra tiesiogiai nustatyta teisė gauti tam tikrą informaciją. Vien tai, kad skundžiamu kreditorių susirinkimo sprendimu patvirtintoje informacijos apie bendrovės bankroto proceso eigą teikimo tvarkoje nėra tiesiogiai įtvirtinta kreditorių teisė gauti bendrovės visų banko sąskaitų išrašus ir bendrovės rengiamus bei gaunamus procesinius dokumentus, nesudaro pagrindo konstatuoti, kad patvirtinta tvarka prieštarauja imperatyvioms įstatymo nuostatoms ar pažeidžia bendrovės, jos kreditorių interesus.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. liepos 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-619-910/2026](#), 48 punktas

Dėl mokesčių administratoriaus reikalavimo, atsiradusio juridinio asmens restruktūrizavimo proceso metu, tenkinimo eilės perėjus iš restruktūrizavimo į bankroto procesą

JANĮ 94 straipsnyje reglamentuojama kreditorių finansinių reikalavimų tenkinimo eilė. Nemokumo procese kreditorių finansiniai reikalavimai skirstomi į dvi eiles. Pirmąją eilę tenkinami: a) kreditorių, suteikusių įkeitimu ir (ar) hipoteka

neužtikrintą naują ir (ar) tarpinį finansavimą, reikalavimai, kilę juridiniam asmeniui negražinus paskolų sutartyse nustatytais terminais; b) su darbo santykiais susiję darbuotojų reikalavimai; c) reikalavimai dėl valstybinio socialinio draudimo, privalomojo sveikatos draudimo įmokų ir įmokų į Garantinį fondą ir Ilgalaikio darbo išmokų fondą; d) reikalavimai dėl neįvykdytų prievolių iš nemokumo proceso metu vykdytos ūkinės komercinės veiklos. Antrąja eile tenkinami visi likusieji kreditorių reikalavimai.

LApT nurodė, kad restruktūrizavimo proceso metu susidaręs finansinis reikalavimas savo prioriteto bankroto procese nepraranda dėl specialaus finansavimo tikslo, kuriuo siekiama išsaugoti veikiantį ūkio subjektą ir užtikrinti jo ūkinę komercinę veiklą.

Įstatymų leidėjas aiškiai nurodė, kad atsisako valstybės institucijų (dėl mokesčių ir kitų įmokų į biudžetą, dėl paskolų, suteiktų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, ir kt.) reikalavimų tenkinimo prioriteto (išskyrus JANĮ 94 straipsnio 2 dalyje 1 punkto c papunktyje nustatytą atvejį). Todėl teisėjų kolegija neturi pagrindo laikyti, kad nagrinėjamu atveju Valstybinės mokesčių inspekcijos finansinis reikalavimas, susidaręs restruktūrizavimo proceso metu dėl nesumokėtų gyventojų pajamų mokesčio, pelno mokesčio avanso ir pridėtinės vertės mokesčio,

turėtų būti tvirtinamas pirmąja eile, nes tai neatitiktų įstatymų leidėjo valios.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. rugpjūčio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-717-407/2026](#), 20, 28, 29 punktai

Dėl buvusio restruktūrizavimo administratoriaus reikalavimo atlyginti restruktūrizavimo administravimo išlaidas tenkinimo eilės, kai restruktūrizavimo byla nutraukiama ir iškeliamą bankroto byla

Pasikeitus nemokumo proceso formai iš restruktūrizavimo į bankrotą, reikalavimai, susiję su restruktūrizavimo administravimo išlaidų atlyginimu, turi būti įtraukti į antrąją eilę tenkinamų finansinių reikalavimų sąrašą (JANĮ 94 straipsnio 2 dalies 2 punktas). Reikalavimas, dėl kurio buvo sprendžiama nagrinėtoje byloje, kilo iš pradinės kreditorės suteiktų ir neapmokėtų restruktūrizavimo administravimo paslaugų, suteiktų juridinio asmens restruktūrizavimo procese. Nurodytos išlaidos negali būti laikomos išlaidomis, kilusiomis iš bendrovės ūkinės komercinės veiklos. Pagal JANĮ 2 straipsnio 21 dalį ūkinė komercinė veikla – gamybinė, prekybinė, finansinė, profesinė veikla, kurią vykdant siekiama gauti pajamų bankroto proceso administravimo išlaidoms apmokėti ir atsiskaityti su kreditoriais. JANĮ 102 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad juridinio asmens veiklai restruktūrizavimo proceso metu vadovauja, jo turtą

valdo, naudoja ir juo disponuoja juridinio asmens vadovas arba kitas valdymo organo pareigas vykdančias asmuo, kai pagal atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančius teisės aktus juridinis asmuo neprivalo turėti vadovo, vadovaudamasis atitinkamo juridinio asmens teisinę formą reglamentuojančiu įstatymu. Nemokumo administratorius prižiūri ir koordinuoja restruktūrizavimo procesą (JANĮ 103 straipsnio 1 ir 2 dalys). Tai jis daro teismo pavedimu ir vadovaudamasis specialiosiomis teisės normomis (JANĮ nuostatomis). Dėl to nėra pagrindo taikyti JANĮ 94 straipsnio 2 dalies 1 punktą.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. rugpjūčio 31 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-769-912/2026](#), 13 punktas

Dėl likviduojamai dėl bankroto viešajai įstaigai priklausančio savavališkos statybos pastato likimo

Aptariamoje byloje buvo sprendžiamas klausimas dėl kreditorių susirinkimo sprendimo nurašyti ir perduoti savivaldybei likviduojamai įstaigai priklausančią savavališkos statybos pastatą.

JANĮ 92 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad nurašytą nekilnojamąjį turtą tokios būklės, kokios jis yra jo nurašymo dieną, nemokumo administratorius ne vėliau kaip per 30 dienų nuo jo nurašymo dienos

neatlygintinai nuosavybės teise perduoda savivaldybei, kurios teritorijoje yra šis nekilnojamasis turtas, o savivaldybė privalo jį perimti. CK 4.103 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog tuo atveju, jei statinys (jo dalis) pastatytas ar statomas savavališkai arba ne savavališkai, tačiau pažeidžiant statinio projekto sprendinius ar teisės aktų reikalavimus, tai tokiu statiniu (jo dalimi) naudotis ar juo disponuoti (parduoti, padovanoti, išnuomoti ar pan.) draudžiama.

LApT konstatavo, kad JANĮ 92 straipsnio nuostata yra imperatyvi bankroto procedūroms, kurios tikslas – užbaigti likviduojamo juridinio asmens turto administravimą ir pašalinti kliūtis juridinio asmens pabaigai. CK 4.103 straipsnio taikymas pats savaime nepaneigia imperatyvaus pobūdžio JANĮ 92 straipsnio nuostatų. Apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad JANĮ 92 straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog nurašomas „neparduotas“ (taigi, esantis civilinėje apyvartoje) nekilnojamasis turtas, o ne „nerealizuotinas“ (kurį draudžiama parduoti). Kitaip sakant, JANĮ 92 straipsnio 1 dalyje kalbama apie likviduojamo dėl bankroto juridinio asmens turą, kurio nuosavybės teisėmis gali būti disponuojama. Sistemiškai aiškinant minėtas teisės nuostatas, konstatuotina, kad nuosavybės teisė į savavališką statybą neatsiranda.

Be to, LApT pažymėjo, kad nurašymo aktas pats savaime nėra teisinius padarinius sukeliantis dokumentas, nes jame tik surašomi turto nurašymo duomenys ir įforminamas kreditorių susirinkime nurodytas sprendimas, reikalavimas jį panaikinti negali būti savarankiško nagrinėjimo dalykas. Panaikinus kreditorių susirinkimo sprendimą, savaime netenka galios ir turto nurašymo aktas, kuriuo fiksuojamas (įforminamas) turto nurašymas.

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. rugpjūčio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-767-567/2026, 38, 44, 47, 49 punktai

5. PACIENTŲ TEISĖS IR ŽALOS SVEIKATAI ATLYGINIMAS

Dėl nepilnamečio asmens teisės pareikšti ieškinį ar atsisakyti ieškinio

Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo (toliau – PTŽSAĮ) 21 straipsnyje nustatyta, kad 16 metų amžiaus asmuo santykiuose su sveikatos priežiūros įstaiga teikdamas prašymus, skundus Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijai (toliau – Komisija) ar naudodamasis kitomis jam suteiktomis šio įstatymo teisėmis turi teisę turėti jo pasirinktą atstovą. Tačiau ši teisė nereiškia, kad nepilnametis (16 metų amžiaus) gali pats savarankiškai ginti savo teises teisme.

LApT konstatavo, kad nors nepilnametis asmuo pagal PTŽSAĮ turi teisę savarankiškai duoti sutikimą dėl savo gydymo, pasirinkti atstovą atstovaujant jam santykiuose su sveikatos priežiūros įstaiga ar Komisija, tačiau teisė kreiptis į teismą dėl neturtinės žalos atlyginimo nepilnamečiui nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų (turinčiam ribotą veiksnumą) nėra numatyta. Ieškovas, neturintis visiško civilinio procesinio veiksnumo, pagal CPK 38 straipsnio 3 dalį neturi teisės savarankiškai kreiptis į teismą ir atitinkamai pasinaudoti CPK 42 straipsnyje įtvirtinta teise atsisakyti ieškinio. Nepilnamečio nuo keturiolikos metų asmens teises ir teisėtus interesus tokiu atveju įgyvendina jo atstovai pagal įstatymą (CPK 38 straipsnio 2 dalis).

Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. liepos 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-425-467/2026](#), 24–26 punktai

Pastaba. Lietuvos apeliacinio teismo apžvalgoje pateikiamos neoficialios procesinių sprendimų santraukos, parengtos tik siekiant informuoti.

Parengė Lietuvos apeliacinio teismo
Teismų praktikos skyrius
Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius
Tel. 0 706 63 685
apeliacinis@apeliacinis.lt
www.apeliacinis.lt

Vilnius, 2026 m.